

Piotr Złotkowski

Katedra Językoznawstwa Słowiańskiego IN UMCS

ORCID: 0000-0001-5777-2114

piotr.zlotkowski@mail.umcs.pl

IMIENNICTWO MIESZCZANEK BRAŃSKICH W XVII–XVIII WIEKU

FEMALE NAMES OF BRAŃSK RESIDENTS IN THE 17TH-18TH CENTURIES

Abstrakt: Tematem niniejszego artykułu jest imiennictwo kobiet z warstwy mieszczańskiej miejscowości Brańsk na Podlasiu w XVII–XVIII w. Przeprowadzona analiza antroponimiczna opiera się na materiale imienniczym wyekscerpowanym z dwóch rodzajów źródeł. Są to przetrwałe do naszych czasów księgi metrykalne brańskiej parafii katolickiej oraz brańskie księgi miejskie. Na podstawie poświadczeń źródłowych zawartych w przebadanej bazie materiałowej udało się wyodrębnić imiona żeńskie, które zostały zaprezentowane w postaci słownika. Zachowana rejestracja metrykalna tutejszej parafii katolickiej posłużyła również do zbadania częstości nadawania poszczególnych imion nowo narodzonym dziewczynkom w interesujących nas dwóch stuleciach. Na podstawie dokonanej analizy antroponimicznej ustalono, że w badanej miejscowości zachodził proces stopniowego zubażania zasobu imienniczego związanego z kręgiem kultury bizantyjskiej na rzecz rozszerzania się i ubogacania repertuaru imion charakterystycznych dla łacińskiej tradycji kulturowej. Pod wieloma względami imiennictwo mieszczanek brańskich w XVII–XVIII w. wykazuje typowe cechy dla systemu imienniczego polsko-wschodniosłowiańskiego pogranicza etniczno-językowego.

Słowa kluczowe: antroponimia historyczna, imiennictwo kobiet, Brańsk, Podlasie

Abstract: The subject of this article is female names of Brańsk residents in the Podlasie region in the 17th and 18th centuries. The conducted anthroponymic analysis is based on material extracted from two types of sources. These are the record books of the Catholic parish in Brańsk and the local town books that have survived to our times. Female names excerpted from the examined material base were presented in the form of a dictionary. The preserved record of the local Catholic parish was also used to investigate the frequency of giving names to newborn girls in the two-century period of examination. On the basis of the anthroponymic analysis it was established that in the studied town there was a process of gradual impoverishment of the name stock associated with the Byzantine culture in favor of expanding and enriching the repertoire of names characteristic of the Latin cultural tradition. In many respects, the names of Brańsk

residents in the 17th and 18th centuries show typical features of the name system of the Polish-East Slavic ethnic and linguistic borderland.

Key words: historical anthroponymy, female names, Brańsk, Podlasie region

Celem niniejszego artykułu jest analiza systemu imienniczego kobiet – mieszkanki Brańska od początku XVII do końca XVIII stulecia. Opracowanie wpisuje się w nurt badań nad antroponimią historyczną Brańska i okolic, zapoczątkowanych w latach dziewięćdziesiątych XX w., które zaowocowały powstaniem szeregu publikacji (m.in. Abramowicz, 2003, s. 139–149; Dacewicz, 1994, s. 69–71; Złotkowski, 2017; Złotkowski, 2021, s. 32–46).

Należy wyjaśnić, jak rozumiemy sformułowany w tytule termin mieszcanka. Pojęcie to tradycyjnie oznacza osobę należącą do stanu mieszczańskiego. W tekście definicja ta została rozszerzona również na kobiety z warstwy szlacheckiej bądź chłopskiej, na stałe mieszkające w Brańsku. Wiele z tych osób lub ich potomków w naturalny sposób zasilalo szeregi mieszczaństwa. Okoliczności te spowodowały, że część brańskich rodów mieszczańskich wywodzi się z okolicznych miejscowości.

Brańsk jest obecnie niewielkim miastem położonym na Podlasiu. W okresie przedrozbiorowym miejscowość znajdowała się w granicach ziemi bielskiej województwa podlaskiego. Nie należała, pod względem liczby mieszkańców, do przodujących organizmów miejskich w tej części Polski, jednakże pełniła rolę powiatowego ośrodka administracyjno-sądowego. Mieściła się tu kancelaria ziemi bielskiej, tutaj też odbywały się lokalne sejmiki szlacheckie. Dodatkowo, miasto pełniło funkcję centrum starostwa grodowego, skupiającego dobra królewskie w postaci kilkunastu wsi i osad młyńskich.

Istotnym czynnikiem warunkującym charakter lokalnego systemu antroponimicznego (także imienniczego) oraz jego kształtowanie się i przemiany było położenie Brańska. Miejscowość, od początku swego powstania (najstarsza historyczna wzmianka pochodzi z 1430 roku), pełniła rolę grodu pogranicznego (Romaniuk, 2021, s. 83). Już w średniowieczu wykształciła się tu rubież między osadnictwem zachodnio- i wschodniosłowiańskim. Wyznacza ją dość kręta linia biegnąca z północy na południe, która w ciągu kilku minionych stuleci zasadniczo zachowała swój przebieg. Obecnie jest ona przesunięta nieco bardziej na wschód w stosunku do stanu ze średniowiecza. Na te tereny przybyła ludność z dwóch kierunków – z zachodu i wschodu, odpowiednio – z Mazowsza i Wołynia. Zachodni kierunek zdominowali osadnicy wywodzący się ze stanu szlacheckiego, wschodni reprezentowała przede wszystkim ludność chłopska (Wiśniewski, 1977, s. 16–18). Udział elementu mieszczańskiego zaznaczył się w tej kolonizacji dość słabo, co rzutowało na dalszy rozwój brańskiego ośrodka miejskiego. Podobnie sytuacja przedstawiała się zresztą w innych miastach podlaskich. Dla zaspokojenia potrzeb religijnych napływających osadników niezbędne było utworzenie struk-

tur administracji kościelnej. Nie są znane dokładne daty powstania parafii obu nurtów chrześcijaństwa. Wiadomo, że istnienie kościoła katolickiego w Brańsku poświadczone jest w 1446 r., zaś cerkwi prawosławnej w 1558 r. (Borowski, 1995, s. 7; Romaniuk, 1993, s. 23). W okresie obejmującym chronologiczne ramy opracowania funkcjonowały w mieście dwie parafie – łacińska i unicka, obsługujące dwa obrządki w ramach wyznania katolickiego. Uznanie przez miejscowy kler i ludność prawosławną jedności z Rzymem nastąpiło najprawdopodobniej w latach dwudziestych XVI w. (Romaniuk, 1993, s. 24).

Materiał antroponimiczny, będący podstawą analizy onomastycznej, wyekscerpowano z dwóch rodzajów źródeł. Podstawową bazę materiałową stanowiła dochowana do naszych czasów rejestracja metrykalna katolickiej parafii brańskiej z lat 1644–1734 i 1793–1799. Niestety, nie dysponujemy kompletem ksiąg XVII- i XVIII-wiecznych. Zachowany materiał, pomimo luk chronologicznych, pozwala na odtworzenie zasadniczego zrębu lokalnego systemu imienniczego. Niezwykle istotnym uzupełnieniem są, wykorzystane w tym opracowaniu, trzy zachowane brańskie księgi miejskie pochodzące z lat 1676–1681, 1687–1693 i 1779–1789. Cennym źródłem dla wszelkiego rodzaju analiz byłyby również brańskie księgi metrykalne obrządku unickiego, gdyby przetrwały do naszych czasów,

Szczegółowymi celami przeprowadzonego badania było ustalenie zasobu imion używanych przez kobiety należące do warstwy mieszczańskiej Brańska w XVII i XVIII w. oraz zbadanie popularności poszczególnych jednostek imiennicznych w tym okresie. Wbrew pozorom nie było to zadanie łatwe, bowiem nawet badacze onomaści różnie interpretują poszczególne imiona i ich warianty. Dokonany podział musiał więc mieć, przynajmniej w części, charakter arbitralny. Analiza zgromadzonego materiału została przeprowadzona z wykorzystaniem fachowej literatury z zakresu imiennictwa historycznego (Fros, Sowa, 1979; Malec, 1994; Mytnik, 2019; Szulowska, 2004; Tichoniuk, 2000). Przebadana baza materiałowa zawierała poświadczenia źródłowe nazw osobowych, z których udało się wyodrębnić 72 imiona żeńskie. Przedstawiamy je poniżej w postaci słownika. Poszczególne artykuły hasłowe zawierają ekscerpty antroponimów wraz z odpowiednim kontekstem źródłowym, rok ich poświadczenia oraz skrót nazwy źródła.

Agapia: *Andreae Bednarz et Ochapka* 1649 Br I/B/1; *Bartholomei Biczyk et Ochapka* 1652 Br I/B/1; *Ochapka Kaliszowna* 1665 Br I/B/1; *Ohapce Chimnicowej* 1677 M 1802-1-1; *Ohapce Wawreniownie* 1679 M 1802-1-1; *Hapka Zi[...]*rowszczanka 1679 M 1802-1-1; *Ohabka Chimowna* 1680 Br I/B/1; *Ochapka Prokopowna* 1684 Br I/B/1; *Sła[awetna] Aabka [!]* Paskiewiczowa *Mieszczanka Bran[ską]* 1688 M 1802-1-2; *Sławetna Habka Paszkiewiczowa wdowa Mieszczanka Branska* 1688 M 1802-1-2; *Ohapką ... Bielanowską obywatelko branska* 1689 M 1802-1-2 (Malec 1994, s. 350; Mytnik 2019, s. 129; Tichoniuk 2000, s. 64–65)

Agata: *Agata Leszczynska* 1720 Br I/B/2; *Agathae Makorowna* 1721 Br I/B/2; *Agatę z Winnikowiczów* 1780 KRB; *Uczciwey Agacie Piotraszance* 1781 KRB; *Sławetną Agatą Dąbrowską* 1797 Br Zap; *Famata Agatha Moczulska* 1799 Br LB I (Malec 1994, s. 350; Mytnik 2019, s. 135; Szulowska 2004, s. 73; Tichoniuk 2000, s. 65)

Agnieszka: *Agnētis Gołębkowna* 1657 Br I/B/1; *Jagnie Chibownie* 1678 M 1802-1-1; *Jagnieszce Chibowszance* 1681 M 1802-1-1; *Agnes Janowna* 1682 Br I/B/1; *Agnētis Litwinczykowa* 1685 Br I/B/1; *Agnētis Thopiłowna* 1714 Br I/B/2; *Agnētis Harasimikowa* 1714 Br I/M/1; *Sławetną Jagnieszka Żukowską* 1794 Br Zap; *Sławetną Jagniszka Żukowską* 1795 Br Zap (Malec 1994, s. 350–351; Mytnik 2019, s. 135; Szulowska 2004, s. 73; Tichoniuk 2000, s. 65)

Anastazja: *Anastazia Lewoniowna* 1669 Br I/B/1; *Anastazia Barszczewska* 1670 Br I/B/1; *Nastaha Kuczynska* 1678 M 1802-1-1; *Nastazie Kuczynskiej* 1678 M 1802-1-1; *Anastazja Kuczynska* 1679 M 1802-1-1; *sławetna Anastazia Olexianka* 1680 M 1802-1-1; *Nastaziae Sakowna* 1681 Br I/B/1; *sław[etna] Anastazia Potryszowna* 1681 M 1802-1-1; *Sławetna Nastazya Żukowska* 1681 M 1802-1-1; *Ucciwa Nastazya Szlykowna mieszczanka bran[ska]* 1689 M 1802-1-2; *Anastasiae Truchoniewiczowa* 1702 Br I/B/1; *Anastasiae Patocka* 1732 Br I/B/2; *uczciwi Paweł y Anastazya małżkow[ie] Sierheje* 1786 KRB (Malec 1994, s. 352; Mytnik 2019, s. 136; Szulowska 2004, s. 73; Tichoniuk 2000, s. 68)

Aniela: *Aniele z Dernowskich* 1788 KRB; *Angela Kamińska* 1794 Br LB I (Tichoniuk 2000, s. 69)

Anna: *Annae Paluchowna* 1656 Br I/B/1; *Anna Krolowna* 1687 Br I/B/1; *Anna Jabłonszczanka* 1691 Br I/B/1; *Annae Kozulowna* 1722 Br I/M/1; *Annae Jędrowiczowna* 1732 Br I/B/2; *Sł[awetną] Anną Kamińską* 1793 Br Zap; *Uczciwą Anną Nelchowską* 1796 Br Zap (Malec 1994, s. 352–353; Mytnik 2019, s. 136; Szulowska 2004, s. 73; Tichoniuk 2000, s. 69–70)

Antonia: *Antoniam ... Famati Bartholomaei Gawrysiek et Appoloniae* 1717 Br I/B/2 (Malec 1994, s. 353; Tichoniuk 2000, s. 70)

Antonina: *Antonina z Niemyiskich* 1779 KRB; *Antoniny Haywosianki* 1782 KRB (Szulowska 2004, s. 73; Tichoniuk 2000, s. 70)

Apolonia: *Poloniae Dunaianka* 1657 Br I/B/1; *Poloniae Kurnikowna* 1665 Br I/B/1; *Appoloniae Dunaionna* 1668 Br I/B/1; *Polonią Romanowiczowną* 1679 M 1802-1-1; *Sł[awetną] Apolonia Dawidowiczowa* 1687 M 1802-1-2; *Appolloniae Truchoniowna* 1714 Br I/B/2 (Malec 1994, s. 353–354; Mytnik 2019, s. 136; Szulowska 2004, s. 73; Tichoniuk 2000, s. 71)

Appia: *Appo Kiersznowska* 1689 Br I/B/1; *famata Appia Chilinsk[a]* 1705 Br I/B/2 (Tichoniuk 2000, s. 71)

Atanazja: *Panaska Żukowska* 1665 Br I/B/1; *Panascae Żukowszczanka* 1667 Br I/B/1

Barbara: *Barbarae Kaczorowna* 1659 Br I/B/1; *Barbara Kozuchowianka* 1687 Br I/B/1; *Barbarae Łahunowiczowna* 1707 Br I/B/2; *Barbarae Zdanowiczowna* 1731 Br I/B/2; *Barbara z Winnikowiczów* 1780 KRB; *Sławetną Barbarą Puchalską* 1796 Br Zap; *Barbara Kuleszyna* 1797 Br LB I (Malec 1994, s. 335; Mytnik 2019, s. 136; Szulowska 2004, s. 73; Tichoniuk 2000, s. 74)

Brygida: *Sł[awetnej]go Woyciecha y Brygidę małżonkow* 1779 KRB; *Famata Bregitta Jarczewska* 1799 Br LB I (Malec 1994, s. 356; Mytnik 2019, s. 136; Tichoniuk 2000, s. 77)

Cecylia: *Laurenty Łuniewski et Caeciliae* 1649 Br I/B/1; *Cecylię wdowę po Szymonie Jarosie* 1781 KRB (Malec 1994, s. 356–357; Mytnik 2019, s. 136; Szulowska 2004, s. 73; Tichoniuk 2000, s. 77)

Daria: *Dariae Sadowska* 1680 Br I/B/1 (Malec 1994, s. 357; Tichoniuk 2000, s. 79–80)

Domicela: *Sł[awetnej]y Domiceli Matki Markiewicza* 1779 KRB (Tichoniuk 2000, s. 80–81)

Dorota: *Dorotheae Symborowna* 1650 Br I/B/1; *Dorotheae Naumowna* 1693 Br I/B/1; *Dorotheae Turowna* 1721 Br I/B/2; *Sł[awetną] Dorotę z Krawczykowiczów* 1779 KRB; *Dorothea Podolska* 1795 Br LB I (Malec 1994, s. 357–358; Mytnik 2019, s. 136; Szulowska 2004, s. 74; Tichoniuk 2000, s. 81)

Eleonora: *Sł[awetnej] Eleonory ... wdowy po niegdy Sł[awetnym] Janie Żukowskim* 1779 KRB; *Eleonorą ... Benedykta Borkowskiego żoną* 1784 KRB (Tichoniuk 2000, s. 82–83)

Elżbieta: *Helizabeth Lesczinianka* 1681 Br I/B/1; *Elizabetae Momotowna* 1715 Br I/B/2; *Elizabethae Młodzianowsk[a]* 1722 Br I/B/2; *Sł[awetną] Elżbietą Zarzeczską* 1794 Br Zap; *Elisabethae Grossowna* 1794 Br LB I (Malec 1994, s. 358–359; Mytnik 2019, s. 137; Szulowska 2004, s. 75; Tichoniuk 2000, s. 83–84)

Eudocja: *Owducie Liszancze* 1677 M 1802-1-1; *Owda Joscanka* 1680 Br I/B/1; *Eudokie Kitlin[ską]* 1781 KRB (Malec 1994, s. 360; Mytnik 2019, s. 130; Tichoniuk 2000, s. 85)

Eufemia: *Oximka Woiewodzanka* 1656 Br I/B/1; *Kalixtym sławnej pamięci y Eufimiej* 1678 M 1802-1-1; *sławetny Oximce Bohurynskiej* 1680 M 1802-1-1; *Ximka Jadamowna* 1680 M 1802-1-1; *Oximka Jadamowna* 1680 M 1802-1-1; *Sławetnej] Uximie Romanowiczowey Mieszczance Branskiej* 1687 M 1802-1-2; *Eufemiae Haywosianka* 1693 Br I/B/1; *Euximia Sikorczańska* 1703 Br I/B/2; *Eufamia z Burchackich* 1785 KRB (Malec 1994, s. 360–361; Mytnik 2019, s. 130; Szulowska 2004, s. 78; Tichoniuk 2000, s. 86)

Eufrozyna: *Sł[awetnych] Andrzeja y Eufrozinę małżonków Pieczewskich* 1781 KRB; *Famata Euphrozia Krawczykowiczowna* 1799 Br LB I; *Euphrosina Boryszanka* 1799 Br LB I (Malec 1994, s. 361; Tichoniuk 2000, s. 86)

Eustachia: *Symonis Olewicz et Ostaphiae* 1647 Br I/B/1

Ewa: *Euae Piotrowianka* 1659 Br I/B/1; *Euae Poletyłowna* 1692 Br I/B/1; *Euae Leszczynska* 1720 Br I/B/2; *Famatae Euae Sadowska* 1732 Br I/B/2; *Sławetną Ewą Krawczykowiczówną* 1797 Br Zap; *Sławetną Ewą Kaczeńszczanką* 1797 Br Zap (Malec 1994, s. 361–362; Mytnik 2019, s. 137; Szulowska 2004, s. 75; Tichoniuk 2000, s. 88)

Felicja: *Felicia Capliowna* 1687 Br I/B/1 (Malec 1994, s. 362; Tichoniuk 2000, s. 89)

Felicjanna: *Feliciannae Czaplinska* 1671 Br I/B/1 (Mytnik 2019, s. 137; Tichoniuk 2000, s. 89)

Franciszka: *Uczciwa Franciszka pozostała po niegdy Janie Dermiaze* 1780 KRB; *Sławetną Franciszką Piotrowiczówną* 1797 Br Zap; *Sławetną Franciszką Otapowiczową* 1799 Br Zap (Mytnik 2019, s. 137; Tichoniuk 2000, s. 91)

Gertruda: *Gertrudim filiam Famati Joannis Zbikowski ... et Annae* 1685 Br I/B/1 (Malec 1994, s. 364; Szulowska 2004, s. 75; Tichoniuk 2000, s. 92)

Helena: *Jacobi Żbikowski Ciuis Branscen[sis] et Elenae* 1646 Br I/B/1; *Jozuf Sierchiesy ... et Haele* 1654 Br I/B/1; *Helena Polaszykowna* 1684 Br I/B/1; *Helena Łahunowiczowa* 1684 Br I/B/1; *Helena Dterednikowna* 1687 Br I/B/1; *Helena Vranowska* 1709 Br I/B/2; *Helena z Nielchowskich* 1784 KRB; *Uczciwą Heleną Porowszczanką* 1796 Br Zap; *Helena Skilewska* 1798 Br LB I (Malec 1994, s. 365–366; Mytnik 2019, s. 137; Szulowska 2004, s. 76; Tichoniuk 2000, s. 94–95)

Irena: *Oryscze Ole[...]kownie* 1677 M 1802-1-1; *Orzyna Maximowna* 1678 M 1802-1-1; *Oryszka Olesiowna* 1681 M 1802-1-1 (Mytnik 2019, s. 131; Tichoniuk 2000, s. 97)

Jadwiga: *Eduigis Niuinska* 1655 Br I/B/1; *Heduigis Kaczorowna* 1662 Br I/B/1; *Heduigis Bockowna* 1679 Br I/B/1; *Heduigis Kotkowna* 1687 Br I/B/1; *Heduigi Jachimowna* 1693 Br I/B/1; *Famatae Hedvigis Kamienska* 1721 Br I/M/1; *Karola y Jadwigę małżąków Felcerow* 1787 KRB; *Sł[awet]ną Jadwigę Siniawską* 1781 KRB (Malec 1994, s. 367–368; Mytnik 2019, s. 137; Szulowska 2004, s. 76; Tichoniuk 2000, s. 98)

Joanna: *Joanna Podgorska* 1716 Br I/M/1; *Sł[awet]na Joanna Sokołowska* 1782 KRB; *Joanna Ozarowska* 1794 Br LB I; *Johanna Sł[awet]na Sł[awet]na* 1798 Br LB I (Malec 1994, s. 368; Szulowska 2004, s. 76; Tichoniuk 2000, s. 100)

Jozařata: *Famata Josephata Kadłubowska* 1799 Br LB I (Tichoniuk 2000, s. 101)

Józefa: *Josepha Elisabeth ... olim Matheo Jarczewski* 1799 Br LB I (Tichoniuk 2000, s. 102)

Julianna: *Vlianie Polaszyczuce* 1677 M 1802-1-1; *Vlinae Poleszanka* 1678 Br I/B/1; *Ulianie Choiewszczance* 1680 M 1802-1-1; *Huliannae Polaszkowna* 1681 Br I/B/1; *Ulianie Karpownie* 1681 M 1802-1-1; *Vliannae Pawłowna* 1684 Br I/B/1; *Uliana Miskiewiczowna* 1687 Br I/B/1 (Malec 1994, s. 369; Mytnik 2019, s. 132; Tichoniuk 2000, s. 102)

Justyna: *slawetney Justiny Jablonskiey* 1677 M 1802-1-1; *Justinae Wilginiowna* 1721 Br I/B/2; *Justina Phais* 1799 Br LB I (Malec 1994, s. 370; Tichoniuk 2000, s. 103)

Katarzyna: *Catherinae Saniczanka* 1654 Br I/B/1; *Catherinae Szymanowna* 1661 Br I/B/1; *Catherinae Tkacowna* 1673 Br I/B/1; *Catherinae Doboszka* 1676 Br I/B/1; *Catharyna Szczygielska* 1687 Br I/B/1; *Catharinae Sikorzanka* 1711 Br I/M/1; *Catharina Regulska* 1720 Br I/B/2; *Slaw[etna] Katarzyną Laskowską* 1799 Br Zap; *F[amata] Catharina Szostakiewiczowna* 1799 Br LB I (Malec 1994, s. 370–371; Mytnik 2019, s. 137; Szulowska 2004, s. 76; Tichoniuk 2000, s. 104)

Klara: *Slawetną Klarą Kalinowską* 1795 Br Zap (Malec 1994, s. 371; Tichoniuk 2000, s. 105)

Konstancja: *Constantiae Sadowiczowna* 1699 Br I/B/1; *Constantiae Zdrodowska* 1718 Br I/B/2; *Constantiae Husakiewiczowna* 1721 Br I/B/2; *Konstancyi z Daszkowskich* 1783 KRB; *Ucziwą Konstancją Szymanowną* 1796 Br Zap (Malec 1994, s. 371; Mytnik 2019, s. 138; Tichoniuk 2000, s. 106)

Krystyna: *Christinae Wyszynska* 1675 Br I/B/1; *Chrystina Saraionna* 1687 Br I/B/1; *Christina Matyskowna* 1690 Br I/B/1; *Cristinam ... Gawrysikownae* 1723 Br I/M/1; *Fam[ata] Christina Skilewska* 1799 Br LB I (Malec 1994, s. 372; Mytnik 2019, s. 138; Szulowska 2004, s. 77; Tichoniuk 2000, s. 108)

Kunegunda: *Cunegundam ... Francisci Kunaszkiewicz et Catharinae* 1709 Br I/B/2 (Malec 1994, s. 372–373; Tichoniuk 2000, s. 108)

Ludwika: *Ludovicam ... Mathaei Tokac et Annae* 1723 Br I/B/2 (Tichoniuk 2000, s. 111)

Lucja: *Sl[awet]ną Lucyą Żonę Jana Kisielewskiego* 1780 KRB (Malec 1994, s. 374; Mytnik 2019, s. 138; Tichoniuk 2000, s. 111)

Magdalena: *Magdalenae Bochdanowiczowna* 1715 Br I/B/2; *Sl[awet]nych Jana y Magdalenę ... Sapłockich* 1779 KRB; *Magdalenae Haywosianka* 1794 Br LB I; *Slawetną Magdaleną Kadłubowską* 1798 Br Zap (Malec 1994, s. 374–375; Mytnik 2019, s. 138; Szulowska 2004, s. 77; Tichoniuk 2000, s. 112)

Małgorzata: *Margarethae Mirzwinska* 1655 Br I/B/1; *Margarethae Koprzykowna* 1667 Br I/B/1; *Margareta Drabikowa* 1688 Br I/B/1; *Margaritae Sikorska* 1731 Br I/B/2; *Slawetną Małgorzatą Szycewiczową* 1795 Br Zap; *Slawetną Małgorzatą Kaminską* 1799 Br Zap (Malec 1994, s. 375; Mytnik 2019, s. 138; Szulowska 2004, s. 77; Tichoniuk 2000, s. 113)

Marcela: *Sl[awet]na Marcella z Dernowskich* 1779 KRB; *Marcella z Czarniawskich* 1781 KRB; *Sl[awet]nych ... Leona y Marcellę ... Pawłowskich* 1786 KRB; *Marcellae Malinowska* 1794 Br LB I; *Sl[a]wetną Marcellą Krawczykiewiczowna* 1797 Br Zap (Tichoniuk 2000, s. 113–114)

Marcelina: *Marcellinam ... Simeon Dawidziuk et Annae* 1709 Br I/B/2

Marcjanna: *Marciannam ... Famati Nicolai Szczygielski et Catharinae* 1709 Br I/B/2 (Tichoniuk 2000, s. 114)

Marianna: *Mariannae Kisielowna* 1656 Br I/B/1; *Marianna Owczarzowna* 1689 Br I/B/1; *Mariannae Chimowna* 1693 Br I/B/1; *Mariannae Markowna* 1708 Br I/B/2; *Mariannae Zupranowiczowna* 1713 Br I/M/1; *Mariannae Skoreczanka* 1722 Br I/M/1; *Sła[wetnq] Maryannq Maleszewską* 1796 Br Zap; *Sław[etnq] Maryannq Waloszankq* 1799 Br Zap (Malec 1994, s. 377; Mytnik 2019, s. 138; Tichoniuk 2000, s. 114–115)

Marta: *Marthae Kruszykowna* 1667 Br I/B/1; *Martha Kruzołowna* 1670 Br I/B/1; *Slawetna Marta Jachiemionna* 1677 M 1802-1-1; *Marto Jackiewiczownq pierwszego Małżenstwa Hermaniczko Jabłonską* 1678 M 1802-1-1; *Martha Szydorowa* 1684 Br I/B/1; *Martha Dqbrowska* 1690 Br I/B/1; *Marthae Czyzewska Cantorowa* 1714 Br I/M/1; *Martham Troczkowna* 1723 Br I/M/1 (Malec 1994, s. 376; Mytnik 2019, s. 138; Tichoniuk 2000, s. 115)

Martyna: *Martina[m] Barbaraf[m] ... Famati Ignatii et Mariannae de Kamin-skie Harowiczow* 1797 Br LB I (Malec 1994, s. 376)

Maryna: *Marinae Balowna* 1654 Br I/B/1; *Marinae Szpakowna* 1655 Br I/B/1; *Marinae Jezierska* 1662 Br I/B/1; *Marina Frąckowna* 1668 Br I/B/1; *Marina Szczepaniana* 1672 Br I/B/1; *Marinae Dykciana* 1675 Br I/B/1; *Marinae Rotkowna* 1681 Br I/B/1; *Marina Golebienszczanka* 1693 Br I/B/1; *Marinae Leuoniowna* 1693 Br I/B/1 (Malec 1994, s. 377; Mytnik 2019, s. 138; Szulowska 2004, s. 77; Tichoniuk 2000, s. 115)

Melania: *Andreae Marcuk et Mielaska* 1649 Br I/B/1; *Martini Lubowicki et Małascae* 1647 Br I/B/1 (Malec 1994, s. 378; Tichoniuk 2000, s. 116)

Petronela: *Petronellae Kiersnowska* 1659 Br I/B/1; *Petronela Szykoranka* 1685 Br I/B/1; *Ucz[ciwych] Marka y Petronellę małżqkow Czarniackich* 1781 KRB; *Uczciwą Petronellq Malinowszczankq* 1796 Br Zap (Malec 1994, s. 380–381; Tichoniuk 2000, s. 123)

Pryska: *Priscam F. F. Joannis Paszkiewicz et Hoapka* 1675 Br I/B/1 (Malec 1994, s. 382)

Regina: *Raginae Kaminska* 1659 Br I/B/1; *sliachetnq Reinq Kalinowską* 1677 M 1802-1-1; *Reginae Gawrysiukowna* 1721 Br I/B/2; *Reginam Casaryownam* 1721 Br I/M/1 (Malec 1994, s. 382; Mytnik 2019, s. 138; Szulowska 2004, s. 78; Tichoniuk 2000, s. 126)

Rozalia: *Rozaliae Jarczewska* 1732 Br I/B/2; *Sł[awet]na Rozalia pozostała po niegdy Jozefie Dombrowskiem ... wdowa* 1780 KRB; *Rosaliae Laskowska* 1795 Br LB I; *Rosaliae Dernowska* 1798 Br LB I; *Fa[mata] Rosa[li]a Kamienska* 1799 Br LB I (Tichoniuk 2000, s. 127)

Róża: *Rosae Osmolska* 1794 Br LB I (Malec 1994, s. 382; Szulowska 2004, s. 78; Tichoniuk 2000, s. 127)

Saba: *Sabba ... Nuntii et Ministri Ciuilis et Mariannae* 1706 Br I/B/2

Salomea: *Salomeam ... Czerniawski et Justinae* 1794 Br LB I (Malec 1994, s. 383; Tichoniuk 2000, s. 128)

Stefania: *Stephanida Sulzykowna* 1678 M 1802-1-1; *Stefanida Sul[...]*zykowna 1679 M 1802-1-1 (Tichoniuk 2000, s. 132)

Szczęсна: *Scesnam Filiam Teo[do]ry Czaplic et Ewae* 1653 Br I/B/1

Tatiana: *Honesti Alberti Strupek et Tatiannae* 1645 Br I/B/1; *Bartholomaei Buckowski et Tacianna* 1651 Br I/B/1; *sławetna Tatyana [S]iliwonowna* 1677 M 1802-1-1; *Thatiannae Hasianka* 1693 Br I/B/1; *Tatiannae Omelianowna* 1721 Br I/B/2; *Tatiannae Chwiedorowna* 1725 Br I/B/2 (Malec 1994, s. 384; Mytnik 2019, s. 132; Tichoniuk 2000, s. 135)

Tekla: *Theclae Kadhubowianka* 1689 Br I/B/1 (Malec 1994, s. 384; Tichoniuk 2000, s. 135)

Teodora: *Honesti Hawryło et Theodora* 1645 Br I/B/1; *Laurenty Kuszniierz et Fieodora* 1647 Br I/B/1; *Theodora* *Jakimowna* 1672 Br I/B/1; *Chwedory Frolkow-ny* 1678 M 1802-1-1; *Theodora* *Gołaszanka* 1680 Br I/B/1; *Chwiedora* *Jakimowna* 1685 Br I/B/1; *Theodora* *Kulinianka* 1688 Br I/B/1; *Chwedora* *Jakimowa* 1689 Br I/B/1; *Theodora* *Klimkowna* 1690 Br I/B/1; *Theodora* *Jakszykowa* 1706 Br I/B/2; *Famata* *Theodora* *Jabłńska* 1716 Br I/M/1; *Śł[awet]nych Wawrzeńca y Teodorę... małżaków Dernowskich* 1779 KRB (Malec 1994, s. 384–385; Mytnik 2019, s. 132; Tichoniuk 2000, s. 136–137)

Teofila: *Śł[awet]na Teofila żona Śł[awetne]go Bartłomieja Czarniawskiego* 1779 KRB; *Gabryela y Teofilę z Winnikowiczow Pieczewskich* 1779 KRB (Mytnik 2019, s. 139; Tichoniuk 2000, s. 137)

Teresa: *Teressiae ... Borkowska* 1721 Br I/B/2; *famata* *Teressa* *Jabłńska* 1722 Br I/M/1; *Theressiae Sikorska* 1731 Br I/B/2; *Teressiae Suchaiowna* 1732 Br I/B/2; *Śł[awet]nych Tomasza y Teresę małżaków Osmolskich* 1784 KRB; *Uczciwą Teresę Ozarowszczanką* 1795 Br Zap; *F[amata]* *Theresia* *Żukowska* 1799 Br LB I (Mytnik 2019, s. 139; Tichoniuk 2000, s. 138)

Urszula: *Ursula Czernieiowska* 1691 Br I/B/1; *Vrsulae Wierbowiczowa* 1693 Br I/B/1; *famata* *Vrsula* *Sinalowa* 1718 Br I/M/1; *F[amata]* *Ursula* *Żukowska* 1799 Br LB I (Malec 1994, s. 385; Mytnik 2019, s. 139; Szulowska 2004, s. 79; Tichoniuk 2000, s. 141)

Weronika: *Veronicam ... famator[um]* *Gregorii et Annae Swiryckich* 1729 Br I/B/2 (Malec 1994, s. 386)

Wiktoria: *Wiktorya z Tusiewickich* 1779 KRB; *Śł[awet]ni Jakub y Wiktoria małżakowie Sakowicze* 1783 KRB (Malec 1994, s. 387; Tichoniuk 2000, s. 142)

Zofia: *Zophiae Zacharowna* 1646 Br I/B/1; *Zophiae Popławianka* 1655 Br I/B/1; *Zophiae Talibska* 1680 Br I/B/1; *Sofia Truchonianka* 1691 Br I/B/1; *Zophia Dąbrowska* 1693 Br I/B/1; *Zofiae Czyzewska* 1712 Br I/B/2; *Utciwą Zofią Krawcikowiczowną* 1795 Br Zap (Malec 1994, s. 388; Mytnik 2019, s. 139; Szulowska 2004, s. 79; Tichoniuk 2000, s. 144)

Zuzanna: *Zuzannae Czaykowska* 1664 Br I/B/1; *Zuzanna Olszewska* 1689 Br I/B/1; *Suzanna Łazowska* 1686 Br I/B/1; *Zusannae Podgorska* 1731 Br I/B/2;

Zuzanny Kołoszkowej 1781 KRB (Malec 1994, s. 388; Szulowska 2004, s. 80; Tichoniuk 2000, s. 144)

Znamienne jest, że w przytoczonych poświadczeniach nie ma ani jednego imienia genetycznie słowiańskiego. Onim *Szczęсна* jest, jak się wydaje, jedynie słowiańskim odpowiednikiem imion: *Feliksa*, *Felicja*, *Felicjanna*. Przedstawione powyżej jednostki są chrześcijańskimi formacjami imienniczymi. Część z nich stanowiły popularne imiona chrzestne używane w obu obrządkach chrześcijańskich (łacińskim i greckim), np. *Anna*, *Barbara*, *Elżbieta*, *Maryna*, *Katarzyna*, *Zofia*. Na podstawie zapisów źródłowych trudno wnioskować o pochodzeniu etnicznym identyfikowanych przez nie kobiet. Pewną wskazówką może tu być występujące obok imienia określenie protonazwiskowe (nazwisko historyczne), które pozwala określić prawdopodobną (nie do końca jednak pewną) przynależność etniczno-konfesyjną osoby. Użycie niektórych wariantów imion ogranicza się niemal wyłącznie do kręgu chrześcijaństwa wschodniego. Na szczególną uwagę w tym kontekście zasługują następujące formacje imiennicze wraz z ich wariantami: *Agapia* [(*Oc*) *hapka*/(*Oc*) *habka*], *Anastazja* [*Nastaha*], *Appia* [*App(i)a*], *Atanazja* [*Panaska*], *Eudocja* [*Owda*, *Owduta*], *Eufemia* [(*O*)*ksimka*, (*E*)*uksim(i)a*/*Eufimia*], *Eustachia* [*Ostapia*], *Irena* [*Oryszka*, *Orzyna*], *Julianna* [(*H*)*ulian(n)a*], *Melania* [*Mielaska*/*Małaska*], *Stefania* [*Stefanida*/*Stepanida*], *Tatiana* [*Tatian(n)a*/*Tacianna*], *Teodora* [*Chw(i)edora*/*Fieodora*]. Jednostki te wykazują adaptację fonetyczno-słowotwórczą do wschodniosłowiańskiego systemu językowego.

Przyjrzyjmy się bliżej kwestii popularności formacji imienniczych stosowanych do identyfikacji mieszczanek obrządku łacińskiego. W tym celu zbadano częstość nadawania imion nowo narodzonym dziewczynkom w Brańsku w XVII–XVIII w. Dokonano tego na podstawie zachowanej rejestracji metrykalnej tutejszej parafii katolickiej. Nie przetrwała ona co prawda w stopniu pełnym, obejmującym chronologicznie oba stulecia, jednak to, czym dysponujemy, pozwala na poczynienie interesujących obserwacji i sformułowanie wiarygodnych wniosków. Z przeprowadzonej analizy wynika, że w badanym okresie do nominacji noworodków płci żeńskiej użyto 58 imion. Łączna liczba ich użyc wyniosła 1260. Poniżej prezentujemy listę imion ułożoną według ich frekwencji wraz z informacją, ile razy dany onim został użyty:

Marianna 138; *Katarzyna* 122; *Maryna* 106; *Jadwiga* 66; *Zofia* 66; *Agnieszka* 59; *Małgorzata* 59; *Anna* 58; *Dorota* 55; *Barbara* 38; *Anastazja* 33; *Krystyna* 31; *Marta* 31; *Helena* 29; *Franciszka* 28; *Teresa* 25; *Ewa* 23; *Elżbieta* 20; *Łucja* 20; *Zuzanna* 20; *Agata* 15; *Apolonia* 14; *Joanna* 14; *Magdalena* 14; *Regina* 13; *Rozalia* 12; *Urszula* 12; *Eufemia* 11; *Antonina* 10; *Konstancja* 10; *Petronela* 10; *Klara* 9; *Brygida* 8; *Marcela* 8; *Teodora* 8; *Kunegunda* 7; *Róża* 6; *Wiktoria* 6; *Eleonora* 5; *Justyna* 5; *Aniela* 4; *Cecylia* 3; *Eufrozyna* 3; *Julianna* 3; *Marcjanna* 3; *Teofila* 3;

Antonia 2; Jozafata 2; Ludwika 2; Salomea 2; Weronika 2; Gertruda 1; Józefa 1; Marcelina 1; Martyna 1; Pryska 1; Saba 1; Szczęsna 1

Aby dokładniej zobrazować zmiany w zakresie preferencji imienniczych, podzielono dodatkowo badany okres na ćwierćwiecza. W tym ujęciu popularność poszczególnych imion przedstawia się następująco:

1625–1649 (16 imion, 72 użycia)

Maryna 28; Jadwiga 8; Małgorzata 6; Agnieszka 5; Elżbieta 4; Anna 3; Dorota 3; Krystyna 3; Zofia 3; Katarzyna 2; Łucja 2; Anastazja 1; Ewa 1; Helena 1; Magdalena 1; Regina 1

1650–1674 (28 imion, 236 użycie)

Maryna 61; Jadwiga 24; Katarzyna 22; Dorota 17; Zofia 17; Anna 15; Agnieszka 12; Małgorzata 12; Krystyna 5; Łucja 5; Agata 4; Anastazja 4; Eufemia 4; Marianna 4; Elżbieta 3; Ewa 3; Helena 3; Regina 3; Zuzanna 3; Barbara 2; Magdalena 2; Marta 2; Petronela 2; Teresa 2; Urszula 2; Apolonia 1; Justyna 1; Szczęsna 1

1675–1699 (34 imiona, 318 użycie)

Marianna 51; Katarzyna 35; Zofia 31; Dorota 24; Jadwiga 18; Maryna 17; Agnieszka 14; Anna 13; Anastazja 12; Marta 12; Małgorzata 11; Barbara 10; Helena 8; Krystyna 8; Ewa 7; Elżbieta 5; Regina 5; Teresa 5; Teodora 4; Urszula 4; Eufemia 3; Justyna 3; Konstancja 3; Magdalena 3; Agata 2; Kunegunda 2; Apolonia 1; Eufrozyna 1; Gertruda 1; Łucja 1; Marcjanna 1; Pryska 1; Róża 1; Zuzanna 1

1700–1724 (45 imion, 347 użycie)

Katarzyna 37; Marianna 33; Małgorzata 23; Anna 20; Barbara 18; Agnieszka 16; Helena 16; Marta 14; Anastazja 11; Teresa 11; Jadwiga 10; Łucja 10; Zofia 10; Ewa 9; Apolonia 8; Krystyna 8; Zuzanna 8; Franciszka 7; Dorota 6; Agata 5; Brygida 5; Elżbieta 5; Konstancja 5; Róża 5; Eleonora 4; Eufemia 4; Klara 4; Magdalena 4; Regina 4; Antonina 3; Kunegunda 3; Marcela 3; Antonia 2; Eufrozyna 2; Rozalia 2; Teodora 2; Urszula 2; Cecylia 1; Joanna 1; Ludwika 1; Marcelina 1; Marcjanna 1; Petronela 1; Saba 1; Salomea 1

1725–1749 (36 imion, 155 użycie)

Marianna 27; Katarzyna 15; Franciszka 9; Zuzanna 8; Rozalia 7; Agnieszka 6; Krystyna 6; Wiktoria 6; Barbara 5; Marcela 5; Petronela 5; Teresa 5; Anastazja 4; Zofia 4; Agata 3; Dorota 3; Jadwiga 3; Klara 3; Marta 3; Urszula 3; Aniela 2; Apolonia 2; Cecylia 2; Ewa 2; Konstancja 2; Kunegunda 2; Łucja 2; Małgorzata 2; Teodora 2; Anna 1; Brygida 1; Joanna 1; Justyna 1; Magdalena 1; Teofila 1; Weronika 1

1775–1799 (37 imion, 132 użycia)

Marianna 23; Franciszka 12; Joanna 12; Katarzyna 11; Antonina 7; Agnieszka 6; Anna 6; Małgorzata 5; Barbara 3; Elżbieta 3; Jadwiga 3; Julianna 3; Magdalena 3; Rozalia 3; Aniela 2; Apolonia 2; Brygida 2; Dorota 2; Jozafata 2; Klara 2;

Petronela 2; Teofila 2; Teresa 2; Agata 1; Anastazja 1; Eleonora 1; Ewa 1; Helena 1; Józefa 1; Krystyna 1; Ludwika 1; Marcjanna 1; Martyna 1; Salomea 1; Urszula 1; Weronika 1; Zofia 1

Przedstawione wyżej dane świadczą o tym, że pewne formacje imiennicze zyskiwały na popularności, inne ją traciły. W okresie będącym w kręgu naszego zainteresowania najwyższą częstość nadań wykazywały imiona *Maryna* i *Marian-na*. Jedynie w pierwszej ćwierci XVIII w. zestawienie najpopularniejszych imion otwiera onim *Katarzyna*. Dziesiątka najbardziej popularnych formacji imienniczych (dla obu stuleci łącznie) przedstawia się następująco: *Marianna, Katarzyna, Maryna, Jadwiga, Zofia, Agnieszka, Małgorzata, Anna, Dorota, Barbara*. Niektóre z mian z upływem czasu nadawano coraz rzadziej, jak np.: *Jadwiga, Zofia, Dorota*. Onimy *Agnieszka, Małgorzata, Anna, Barbara* miały dość stabilną pozycję, z lekką tendencją zwyżkową w przypadku tego ostatniego. Z kolei pod koniec badanego okresu, szczególnie w ostatniej ćwierci XVIII stulecia, modne stały się imiona, które wcześniej nie były nadawane noworodkom płci żeńskiej, jak *Franciszka, Joanna, Antonina*. Częstość użycia poszczególnych imion związana była niewątpliwie z popularnością świętych patronek lub patronów. W przypadku trzech ostatnich onimów może się to wiązać ze wzrostem zainteresowania osobami św. Franciszka, św. Jana od Krzyża, św. Antoniego w okresie kontrreformacji. Wśród mieszczanek brańskich nie cieszyły się szczególnym wzięciem imiona: *Ludwika, Salomea, Gertruda, Marcelina, Martyna, Pryska*. Przytoczone dane świadczą o tym, że w badanym środowisku rozszerzał się z czasem repertuar używanych do nominacji imion żeńskich. W artykule tym nie poruszono kwestii wieloimienności wśród mieszkank Brańska, ponieważ problem ten został już omówiony w innym opracowaniu (Złotkowski, 2021, s. 32–46).

Podsumowując dotychczasowe rozważania, zastanówmy się nad wpływem rodzaju i jakości zachowanych źródeł na osiągnięte rezultaty badawcze. Niewątpliwie, gdyby dotrwały do naszych czasów unickie księgi metrykalne parafii brańskiej, dysponowalibyśmy pełniejszym materiałem źródłowym, z którego można by wyekscerpować więcej imion. Wydaje się jednak, że nie zmieniłoby to znacząco sformułowanych tutaj wniosków. Należy zauważyć, że wpływy wschodniosłowiańskie w antroponimii (także w imiennictwie) Brańska były szczególnie silne w XVI stuleciu. Od tego jednak czasu stopniowo słabły. Możemy to obserwować, analizując zapisy w brańskich księgach grodzkich, w których odnotowywano mieszczan niezależnie od ich konfesji (wyznania, obrządku). Trzeba również podkreślić, że nawet w katolickich księgach metrykalnych zapisywani byli unicy, jeśli np. pełnili funkcję świadków albo rodziców chrzestnych. Widać to także w poddanych ekscerpacji archiwaliach, o czym świadczą zamieszczone wyżej inskrypcje. Formy onimów wyekscerpowane z ksiąg miejskich różnią się od postaci imion wynotowanych z ksiąg metrykalnych jeszcze w jednym istotnym aspekcie.

Pierwsze odzwierciedlają rzeczywiste cechy brzmieniowe i strukturalne formacji imienniczych w określonym czasie i miejscu, drugie przedstawiają tylko uniwersalne postaci łacińskie lub zlatynizowane imion.

Na koniec zwróćmy uwagę na dwa istotne wnioski wynikające z naszej analizy. Pierwszym jest fakt, że imiennictwo mieszczanek brańskich w XVII–XVIII stuleciu wykazuje typowe cechy dla systemu imienniczego pogranicza etniczno-językowego (w tym przypadku polsko-wschodniosłowiańskiego). Drugim jest występowanie w badanej miejscowości w analizowanym okresie historycznym procesu stopniowego zubażania zasobu imienniczego związanego z kręgiem kultury bizantyjskiej na rzecz rozszerzania się i ubogacania repertuaru imion charakterystycznych dla łacińskiej tradycji kulturowej.

Rozwiązanie skrótów (nazw źródeł)

Archiwum Diecezjalne w Drohiczynie:

- Br I/B/1 – Księga chrztów par. Brańsk z l. 1644–1701
- Br I/B/2 – Księga chrztów par. Brańsk z l. 1702–1734
- Br LB I – Księga chrztów par. Brańsk z l. 1694–1800
- Br I/M/1 – Księga małżeństw par. Brańsk z l. 1709–1725
- Br Zap – Księga zapowiedzi par. Brańsk z l. 1793–1801
- KRB – Księga miejska brańska z l. 1779–1789

Narodowe Archiwum Historyczne Białorusi w Mińsku:

- M 1802-1-1 – Księga miejska brańska z l. 1676–1681
- M 1802-1-2 – Księga miejska brańska z l. 1687–1693

Bibliografia

- Abramowicz, Z. (2003). Antroponimia Brańska w XVII wieku w kontekście kształtowania się nazwiska na Podlasiu. W: M. Biolik (red.), *Metodologia badań onomastycznych* (s. 139–149). Olsztyn: Ośrodek Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego.
- Borowski, E. (1995). *Dzieje parafii rzymskokatolickiej w Brańsku*. Brańsk: Towarzystwo Przyjaciół Brańska.
- Daciewicz, L. (1994). Nazewnictwo kobiet w starostwie brańskim. *Białostoczczyzna*, 4, 69–71.
- Fros, H., Sowa, F. (1979). *Twoje imię. Przewodnik onomastyczno-hagiograficzny* (wyd. II). Kraków: Wydawnictwo Apostolstwa Modlitwy.
- Malec, M. (1994). *Imiona chrześcijańskie w średniowiecznej Polsce*. Kraków: Polska Akademia Nauk. Instytut Języka Polskiego.
- Mytnik, I. (2019). *Imiennictwo ziemi chełmskiej w XVI–XVII wieku*. Warszawa–Lublin: Uniwersytet Warszawski – Wydawnictwo Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.
- Romaniuk, Z. (1993). Cerkiew unicka w Brańsku. *Ziemia Brańska*, 4, 23–33.
- Romaniuk, Z. (2021). *Brańsk. Dzieje miasta* (t. 1). Brańsk: OSP w Brańsku.

- Szulowska, W. (2004). *Dawna antroponimia Mazowsza (XV–XVII w.)*. Olsztyn: Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego.
- Tichoniuk, B. (2000). *Imiona i ich formy na pograniczu polsko-białoruskim od XVI wieku do roku 1839*. Zielona Góra: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej im. Tadeusza Kotarbińskiego.
- Wiśniewski, J. (1977). Osadnictwo wschodniej Białostocczyzny – geneza, rozwój oraz zróżnicowanie i przemiany etniczne. *Acta Baltico-Slavica*, 11, 7–80.
- Złotkowski, P. (2017). *Antroponimia historyczna mieszczan i chłopów Brańska i okolic w ujęciu statycznym i dynamicznym*. Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej.
- Złotkowski, P. (2021). Wieloimienność wśród kobiet z warstwy mieszczańskiej i chłopskiej środkowo-zachodniego Podlasia (na materiale XVIII-wiecznych katolickich i unickich akt metrykalnych). *Zeszyty Cyrylo-Methodiańskie*, 10, 32–46.